

Nämnden för Miljö & Hälsokydd

Moderaterna – Kristdemokraterna – Liberalerna - Centern

Initiativ 2025-01-23

Bakgrund

I kommunen har vi en hel del fastigheter som har minireningsverk. Från de största företagen är det (enligt uppgift) 487 st., fördelade på nedan tillverkare:

1. Baga: 171 st
2. WSB clean: 113 st
3. Biovac: 97 st
4. Klargeister: 63 st
5. Topas: 43 st

Fastighetsägaren tecknar ett serviceavtal med företaget där företagets ansvar är att installationen renar avloppet enligt de föreskrifter som ingår i avtalet.

Tillsynen för dessa avlopp görs av *både* kommunens handläggare och serviceföretaget. Detta borde kunna samordnas för en ökad effektivitet.

Den största leverantören Baga (Kingspan) har sedan en tid samordnat tillsynen i Norge. Där har de anpassat protokollen i samråd med respektive kommun. Kommunens handläggare får tillgång till respektive protokoll i en portal som företaget tillhandahåller. Då kan handläggaren lägga tid på de anläggningar som inte uppfyller de krav som lagstiftningen kräver.

Med ett liknande samarbete skulle Kungsbackas miljöhandläggare kunna frigöra mer tid till de områden eller fastigheter i kommunen som påverkar vårt vatten på ett negativt sätt.

Alliansen i Kungsbacka yrkar på följande:

- Att förvaltningen undersöker möjligheten att samarbeta med näringslivet för en effektivare tillsyn av avloppsrening för små avlopp, vad gäller minireningsverk.
- Att förvaltningen redovisar utfallet senast till nämndens sammanträde den 8 maj 2025.

Alliansen Kungsbacka

Niclas Nilsson (M) Ordförande

Peter Wesley (KD) Vice Ordförande

Susanne Persson (M) Ledamot

Nils Skyman (M) Ledamot

Nicklas Lundahl (M) Ledamot

Henrik Arnesson (C) Ledamot

Maria Vilhelmsson (M) Ersättare

Marcus Clarin (M) Ersättare

Jesper Lindgren (C) Ersättare

Marie-Louise Rolf (L) Ersättare

Datum
2024-12-05Diarienummer
MH-2024-06411**Kungsbacka**

Rapportering av dataskyddsarbete 2024

Förslag till beslut

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen presenterar en sammanställning av dataskyddsarbetet för 2024, vilket har tagits fram av utnämnd dataskyddskontakt. Rapporten syftar till att visa på vad verksamheten har arbetat med under året inom området, samt hur personuppgiftsansvarig efterlever kraven i dataskyddsförordningen.

Vidare ges en summering av planen för dataskyddsarbetet år 2025.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-12-05

Rapport dataskyddsarbetet 2024, 2024-12-05

Veronica Löfqvist

Dataskyddskontakt

Kungsbacka

Rapport

Dataskyddsarbete 2024

2024-12-05

MH-2024-06411

Innehåll

1	Redogörelse av dataskyddsarbetet 2024	3
1.1	Dataskyddsorganisation.....	3
1.2	Intern förståelse för dataskydd	3
1.3	Personuppgiftsincidenter.....	4
1.4	Uppfyllande av rättigheter	4
1.5	Personuppgiftsbiträden	4
1.6	Behörighetsrutiner.....	4
1.7	Lagstiftning	5
1.8	Dataskyddsombudets granskning 2024	5
1.9	Omvärldsanalys	5
2	Fortsatt dataskyddsarbete 2025.....	7

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd är ytterst personuppgiftsansvarig för dataskyddet inom verksamheten. Därför skall nämnden kunna visa hur kraven i dataskyddsförordningen följs samt att verksamheten efterlever gällande regelverk.

Syftet med denna rapport är att sammanställa verksamhetens dataskyddsarbete för år 2024.

1 Redogörelse av dataskyddsarbetet 2024

1.1 Dataskyddsorganisation

Under året har det skett en förändring i förvaltningens dataskyddsorganisation. Från och med september 2024 har förvaltningen en dataskyddskontakt som ansvarar för både Byggnadsnämnden och Nämnden för Miljö & Hälsoskydd, istället för att ha två separata kontakter som rapporterar till respektive nämnd.

Dataskyddsteamet inom förvaltningen har fortsatt sitt samarbete och fungerar som en samverkande funktion i förvaltningens arbete med dataskydd. Syftet med teamet är att inkludera en bred expertis för att säkerställa ett effektivt och heltäckande skydd av personuppgifter.

Dataskyddskontakten har kontinuerligt samarbetat samt deltagit i kommunens nätverk för dataskyddskontakter.

1.2 Intern förståelse för dataskydd

Under året som gått har fokus varit på att dels ändra på synsättet vad gäller dataskyddsarbetet, dels stärka samarbetet inom detta område. I början av året när dataskyddskontakterna presenterade sin årsplan för förvaltningschefen, verksamhetscheferna samt enhetscheferna lyftes vikten av att ha ett nära samarbete grupperna emellan. Detta för att stärka dataskyddsarbetet inom förvaltningen. Dataskyddskontakterna ville få varje medarbetare att tänka till i sitt dagliga arbete vad gäller dataskydd, se vart det finns eventuella brister, och hur de skall åtgärdas på bästa sätt.

För att kunna arbeta mer konkret med personuppgiftsincidenter såg dataskyddskontakterna behovet av en månatlig sammanställning av de personuppgiftsincidenter som skett. En mall för en kort sammanställning skapades, för att ge enhetscheferna ett underlag att utgå ifrån. Dataskyddskontakterna lyfte vikten av att enhetschefer och medarbetare diskuterar personuppgiftsincidenter som skett. Detta för att tillsammans i grupp kunna diskutera kring orsaken till att incidenten hände, vad man kunde ha gjort annorlunda och vad man kan göra för att samma typ av incident inte skall hända igen.

I riktlinjer för hantering av personuppgifter som antogs av kommunfullmäktige 5 mars 2024 § 33, står det att varje personuppgiftsansvarig nämnd ska följa upp samt analysera anmälda personuppgiftsincidenter inom ramen för det systematiska dataskyddsarbetet. Från och med år 2024, då den första analysen av personuppgiftsincidenter gjordes, kommer det nu därför framöver att göras en analys årligen för att kunna följa de trender analysen påvisar. Detta för att förvaltningen tydligt skall se antalet personuppgiftsincidenter och i vilka sammanhang personuppgiftsincidenter sker samt den bakomliggande orsaken till att personuppgiftsincidenter sker. Analysen bidrar till att visa vart förvaltningen behöver lägga sitt fokus för att kunna minska antalet personuppgiftsincidenter av samma slag. När dataskyddskontakten färdigställt den årliga analysen kommer den att presenteras för förvaltningschefen samt ledningsgruppen, för att diskutera fram vilket fokuset skall vara framöver och vilka resurser som behövs.

Årets analys av personuppgiftsincidenter gjordes för år 2023. Resultatet visade tre tydliga trender;

1. Antal anmälningar ökar
2. Ett stort antal händelser anmäls som inte utgör personuppgiftsincidenter
3. Mänskliga faktorn är den främsta orsaken till att incidenter sker

Ovan nämnda mall är en del i arbetet för att minska antalet incidenter. Skapa förståelse och eftertanke varför incidenter sker och förvaltningen fortsätter skapa och förbättra rutiner för att skapa trygghet i medarbetarnas vardag. Det stärkta samarbetet mellan dataskyddskontakt samt de olika chefsleden bidrar till en bättre spridning av kunskap vad gäller dataskydd inom förvaltningen.

Nya medarbetare inom förvaltningen har fått en introduktion till dataskyddsarbetet, inklusive en genomgång av förvaltnings specifika frågor kopplade till dataskydd.

Analysen i sin helhet bifogas.

1.3 Personuppgiftsincidenter

Dataskyddskontakten har totalt hanterat tolv (12) anmälningar om misstänkta personuppgiftsincidenter. Dessa har dokumenterats enligt gällande rutin. En (1) av dessa personuppgiftsincidenter har varit anmälningspliktiga till Integritetsskyddsmyndigheten.

1.4 Uppfyllande av rättigheter

Begäran om registerutdrag: 3

Begäran om radering: 0

Radering av andra uppgifter inom ärenden kan förekomma. Men de ingår inte i denna statistik.

Ansökan om rätt till begränsning: 0

Ansökan om rätt till dataportabilitet: 0

Ansökan om att få felaktiga personuppgifter rättade: 0

Begäran om återkallande av samtycke till behandling: 0

1.5 Personuppgiftsbiträden

PUB-avtal Freja eID Group AB. Kommungemensamt.

Freja eID är en godkänd e-legitimation som används vid legitimering.

1.6 Behörighetsrutiner

- Kontroll av behörighet till EDP Vision. Loggning har utförts två gånger under året av systemförvaltaren.
- Kontroll av behörighet till Ciceron.
- Kontroll av behörighet till Bygg- och miljöförvaltningens fysiska arkiv.

1.7 Lagstiftning

AI-förordningen

AI-förordningen är EU:s gemensamma regler för artificiell intelligens (AI). Syftet är att reglera hur AI utvecklas och används inom EU. Förordningen delar in AI-system i olika risknivåer beroende på hur stor påverkan de kan ha på samhället och individers rättigheter. AI-förordningen kommer att tillämpas fullt ut i Sverige från och med sommaren år 2026. Dess mål är att skapa en trygg och etiskt hållbar miljö vad gäller AI-innovation samt skydda medborgarnas rättigheter och friheter. Den 1 augusti 2024 trädde AI-förordningen i kraft. Bestämmelserna börjar att gälla i olika etapper.

Regler för AI

Kommunstyrelsens förvaltning har tagit fram ett styrdokument, *Regler för AI*, vars syfte är att få medarbetarna att känna sig trygga vad gäller hur de ska använda sig av AI i sitt arbete. Reglerna i detta dokument utgår till stor del från de regler, förordningar samt lagar, vilka kommunen, dess medarbetare och chefer redan lyder under.

1.8 Dataskyddsombudets granskning 2024

Dataskyddsombudet utförde en regelbunden granskning 2024. Granskningen bestod av områdena *Rutiner mot obehörig åtkomst* samt *Systematiskt kvalitetssäkringsarbete*. Vad gäller *Rutiner mot obehörig åtkomst* är det behandlingssystemet EDP Vision som har granskats. Dataskyddsombudet har granskat åtta kritiska punkter som är viktiga för ett fungerande dataskydd. Av dessa fick vi godkänt på sex och avvikelser på två.

Inom området *Rutiner mot obehörig åtkomst* bedömer Dataskyddsombudet att "förvaltningen endast delvis har rutiner för att säkerställa tillräcklig kryptering i behandlingssystemen".

Dataskyddsombudets förslag till åtgärd är att förvaltningen tar fram och implementerar en rutin. Detta för att kunna säkerställa att förvaltningen har tillräcklig kryptering i behandlingssystemen.

Den andra avvikelserna är inom samma område. Dataskyddsombudets bedömning är att förvaltningen inte styr och följer upp att leverantörerna av behandlingssystemen bedriver motsvarande arbete för att motverka obehörig åtkomst tillräckligt.

Dataskyddsombudet rekommenderar att förvaltningen utvecklar en rutin för att säkerställa och kontinuerligt utvärdera effektiviteten av säkerhetsåtgärderna mot obehörig åtkomst hos både interna och externa leverantörer samt samarbetspartners som hanterar personuppgifter för Miljö & Hälsoskydds räkning.

Uppföljningen bör minst omfatta parternas rutiner för behörighets-, identitets- och åtkomsthantering, sekretessavtal för personal, användning av kryptering och eventuell pseudonymisering, samt motsvarande säkerhetsåtgärder hos eventuella underleverantörer.

Dataskyddskontakt har planerat in att arbete skall ske med dessa åtgärder under första kvartalet år 2025.

1.9 Omvärldsanalys

Syftet med en omvärldsanalys är att hjälpa oss att förstå och se trender som förändrar omvärlden och på så sätt även påverkar vår organisation. Vi behöver analysera vår omvärld för att kunna hantera dessa förändringar och rusta oss för framtiden. En av dessa trender, så kallad megatrend, är demografi. En minskande befolkningstillväxt i världen bidrar till att fler länder, inklusive Sverige, behöver hantera effekterna av att vi får en åldrande befolkning. Inom kommunen ser vi en

utmaning i att färre skall försörja fler. Inom Kungsbacka kommun möter vi utmaningar med innovativa lösningar och genom att utnyttja digitala möjligheter, där ibland med hjälp av AI, för att kunna bemöta utmaningarna vi har. Detta går hand i hand med en annan megatrend, teknikutveckling. Det vi inte trodde var möjligt för ett par år sedan är idag vår verklighet. Den tekniska utvecklingen förändrar snabbt våra samhällen och bidrar till nya möjligheter att ta oss an utmaningar som vi ställs inför. Samtidigt som vi behöver anpassa oss till denna tekniska utveckling måste vi också skapa lagar och regler, som gör det möjligt för oss att nyttja tekniken på ett etiskt och ansvarsfullt sätt. Vi behöver värna om integritet, demokrati och mänskliga rättigheter.

AI

Under året har AI gjort avtryck både inom kommunen och globalt. Bygg- och miljöförvaltningen ser över sina processer och undersöker vilka av dessa som kan effektiviseras med hjälp av AI och andra teknologier. Utbildningsinsatser har genomförts för medarbetare för att öka förståelsen för hur teknologin kan integreras i det dagliga arbetet. På världsnivå fortsätter AI att utvecklas i snabb takt och befästa sin position som en banbrytande teknologi.

Enheten verksamhetsstöd deltar i ett projekt *Rätt till insyn* med syfte att se om det går att förenkla och automatisera processen för begäran om allmän handling med stort fokus på ett handläggarsstöd för avidentifiering (maskning) av sekretessbelagda uppgifter med hjälp av generativ AI.

GDPR påverkar utvecklingen av AI på flera plan och ställer höga krav på transparens, rättslig grund och dataskydd. Organisationer behöver aktivt följa utvecklingen inom både GDPR och kommande AI-specifika regler för att säkerställa efterlevnad samt minimera riskerna.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)

Inom projektet rätt till insyn har IMY i samarbete med Lidingö stad samt Atea (Atea Sverige) genomfört en analys av de rättsliga förutsättningarna för användning av AI-baserade verktyg i kommunal verksamhet. Arbetet har resulterat i förslag på säkerhetsåtgärder med särskilt fokus på dataskyddsfrågor vid hantering av personuppgifter i samband med utlämning av allmän handling.

Tjänsten är utformad för att identifiera och föreslå vilka uppgifter som bör maskeras i allmänna handlingar. Lidingö stad framhåller att den AI-baserade språkmodellen kan bidra till betydande effektivitetsvinster, eftersom sekretessbedömningar för närvarande genomförs helt manuellt.

IMY slår i sin rapport fast att maskeringstjänsten kan uppfylla GDPR:s krav på nödvändighet och proportionalitet. För att stärka dataskyddet rekommenderar IMY att en konsekvensbedömning genomförs innan tjänsten tas i bruk, samt att specifika säkerhetsåtgärder implementeras. Bland dessa åtgärder föreslås autentisering, kryptering, loggning och regelbunden övervakning för att motverka obehörig åtkomst och felaktig hantering av data.

IMY understryker i rapporten vikten av att upprätthålla mänsklig kontroll (human-in-the-loop) vid användning av AI-tjänster. Detta innebär att den ansvariga medarbetaren bör ha en god förståelse för hur tjänsten fungerar, undvika att förlita sig blint på dess resultat och noggrant kontrollera att sekretessmarkeringen är korrekt innan allmänna handlingar lämnas ut.

Bygg- och miljöförvaltningen är delaktiga i detta projekt, som kallas Rätt till insyn. I denna fas tas fiktiva handlingar fram som AI:n skall tränas på, för att kunna maska handlingar på ett korrekt sätt framöver.

Drönare

Drönarflygningar förenklar arbetet genom att ta flygbilder och samla in data som kan användas av kommunens verksamheter där behovet av denna typ av information finns. Allteftersom Kungsbacka växer krävs både nya bostäder och anpassningar i infrastrukturen. Genom att använda en drönare kan kommunen på ett enklare och mer effektivt sätt samla in geografisk information, ta flygbilder och skapa 3D modeller som ger värdefullt underlag för beslut.

Nya användningsområden för drönare upptäcks kontinuerligt, vilket presenterades på en förvaltningsdag för Bygg- och Miljöförvaltningen av medarbetare på Geodata-avdelningen. Detta är ett arbetsverktyg med stor kapacitet. Drönare kan användas för att samla in information om människor och egendom, till exempel genom kameror eller sensorer. Om den insamlade informationen omfattar personuppgifter, som ansiktsbilder eller registreringsskyltar, eller om databehandlingen inte är anonymiserad, omfattas den av GDPR. Exempel på utmaningar kring användandet av drönare kan vara att fastställa vem som är ansvarig för personuppgifterna, att förhindra att drönare oavsiktligt samlar in information som strider mot GDPR (exempelvis genom att filma förbipasserande) och att säkerställa korrekt information till de personer som kan komma att filmas, vilket kan vara svårt vid användning av drönare på offentliga platser.

Utvecklingen inom tekniken påverkar hur GDPR reglerar användningen av drönare. En pågående trend är utveckling av AI-teknologi för att i realtid anonymisera och censurera känslig information. EU arbetar aktivt med reglerna för drönaranvändning, med fokus på att stärka dataskyddet och ta fram tydliga riktlinjer. Samtidigt expanderar användningen av drönarteknik.

2 Fortsatt dataskyddsarbete 2025

Förvaltningen planerar för att fortsätta att arbeta för ett fullgott dataskydd i sitt dataskyddsarbete för år 2025.

- Arbeta med åtgärdsförslag efter Dataskyddsombudets granskning 2024
- Skapa nytt behandlingsregister
- Analys av personuppgiftsincidenter år 2024
- Egenkontroll av verksamhetens dataskydd "Kolla dataskyddet".